

LOTUS AI

YAPAY ZEKA VE BİLİŞİM ÇÖZÜMLERİ A.Ş.

5 MAKİNE ÖĞRENME PROJESİ

HAZIRLAYAN: Kübra Nur BABACAN
Stajyer

NİSAN 2025

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1	4
Karaciğer Hastalığı Olan ve Olmayan Bireylerin Analizi	4
Sınıflandırma Analizi	4
Veri Setinin Durumu / Hikayesi	4
Veri Analiz Platformu	5
Verinin Analiz Durumu	5
Python Analizi	5
Verinin Yüklenip Kontrol Edilmesi	5
Verinin Değişken Türlerinin İncelenip Dönüştürülmesi	6
Verinin İstatistiksel Bilgileri / Eksik Veri Kontrolü	6
Eksik verinin tamamlanması / Sütunda isim değişikliği	7
Grafikler	7
Makine Öğrenmesi Analizi	11
Sınıflandırma Analizi	12
Lojistik Regresyon Test Sonucu	14
KNIME Analizi	14
BÖLÜM 2	17
Yetişkin Nüfus Sayımı Geliri Analizi	17
Veri Setinin Durumu / Hikayesi	17
Veri Analiz Platformu	18
Verinin Analiz Durumu	18
Python Analizi	19
Verinin Yüklenip Kontrol Edilmesi	
Veriler ve Değişkenler Hakkında Bilgi Edinme	
Makine Öğrenmesi Analizi	21
Modelin Eğitilmesi	21
Anamoli Tespiti	22
Regresyon Analizi	23
Sınıflandırma Analizi	26
AutoML Analiz Sonucu	28

İlişki Kuralı Analizi	29
AutoML Analiz Sonucu	31
Kümeleme Analizi	33
AutoML Analiz Sonucu	36

BÖLÜM 1

KARACİĞER HASTALIĞI OLAN VE OLMAYAN BİREYLERİN ANALİZİ <u>SINIFLANDIRMA ANALİZİ</u>

1.1. Veri Setinin Durumu / Hikayesi

Hindistan'ın Andhra Pradesh eyaletinin Kuzey Doğu bölgesinden toplanan hasta kayıtları 416 tane karaciğer hastası kaydı ve 167 tane karaciğer hastası olmayan hasta kayıtlarının verisini içermektedir. Bu "Veri Seti" sütunu, karaciğer hastası (karaciğer hastalığı) veya karaciğer hastalığı olmayan (hastalık yok) olacak şekilde gruplara ayırmak için kullanılan bir sınıf etiketi halindedir. Veri seti 441 erkek hasta kaydı ve 142 kadın hasta kaydı içermektedir.

• Yaşı 89'u geçen her hasta "90" yaşında olarak listelendirilmiştir.

Araştırmanın yapılma sebebi Karaciğer hastalığı olan bireyler, aşırı alkol tüketimi, zararlı gazların solunması, kirlenmiş gıda, turşu ve ilaç alımı nedeniyle sürekli olarak artmaktadır. Bu veri seti ile doktorların yükünün azaltılması amacıyla tahmin algoritmaları geliştirilmiştir.

Veri de kullandığımız değişkenleri inceleyecek olursak,

- Hastanın yaş bilgisi
- Hastanın cinsiyet bilgisi
- o Toplam Bilirubin bilgisi
- o Direkt Bilirubin bilgisi
- o Alkali Fosfotaz bilgisi
- o Alamine Aminotransferaz bilgisi
- Aspartat Aminotransferaz bilgisi
- o Toplam Proteinler bilgisi
- o Albümin bilgisi
- o Albümin ve Globulin Oranı bilgisi
- Veri kümesi bilgisi
 - ➤ Karaciğer hastalığı olan bireyler (1 ile belirtilmiş durumda) ve
 - ➤ Karaciğer hastalığı olmayan bireylerin (2 ile belirtilmiş durumda) bilgilerini içermektedir.

Bu veri seti ve bilgiler ile amacımız bireylerde karaciğer hastalığının olup olmadığını değerlendirmektir.

Veri seti kavnağı: https://www.kaggle.com/datasets/uciml/indian-liver-patient-records

1.2. Veri Analiz Platformları

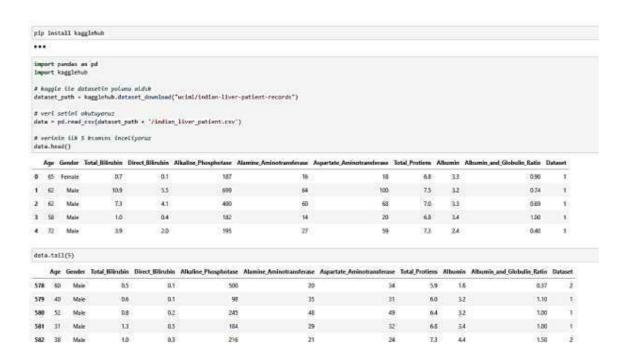
Veri setinin analizi ilk olarak Anaconda uygulamasının içeriğinde bulunan JupyterLab ile Python analizleri gerçekleştirilecektir. Daha sonra aynı veri seti Knıme uygulamasında da analiz edilip tamamlanacaktır.

1.3. Verinin Analiz Durumu

Hindistan'ın Andhra Pradesh eyaletinin Kuzey Doğu bölgesinden toplanan bireylerin bilgileri, çeşitli değişken bilgileri ile bireylerin karaciğer hastalığının olup / olmamasına göre bireylerin hasta durumları kategorik olduğu için bu veri setinin sınıflandırma yöntemi ile en uygun modelinin bulunması hedeflenmektedir.

1.3.1. PYTHON İLE ANALİZ DURUMU VE SONUÇLARI

• Verinin Yüklenip İlk Ve Son Satırlarının Kontrolü

Veriyi Kaggle platformundan çektikten sonra değişkenlerin ilk ve son 5 verisi gözlemlenmektedir.

• Verinin Değişken Türlerinin İncelenip Dönüştürülmesi

```
# veride bazı değişkenler sayısal olup bazıları object geçtiği için verinin sayısal değerlere dönüştürülmesi gerekiyor
columns_to_convert = [
    "Total_Bilirubin", "Direct_Bilirubin",
    "Total_Protiens", "Albumin", "Albumin_and_Globulin_Ratio"]
for col in columns_to_convert:
    data[col] = pd.to_numeric(data[col], errors='coerce')
# veri tipi kontrölü
print(data.dtypes)
                                   int64
Gender
                                  object
Total_Bilirubin
                                 float64
Direct_Bilirubin
                                 float64
Alkaline_Phosphotase
                                   int64
Alamine_Aminotransferase
                                   int64
Aspartate_Aminotransferase
                                   int64
Total_Protiens
                                 float64
Albumin
                                 float64
Albumin_and_Globulin_Ratio
                                 float64
                                   int64
Dataset
dtype: object
```

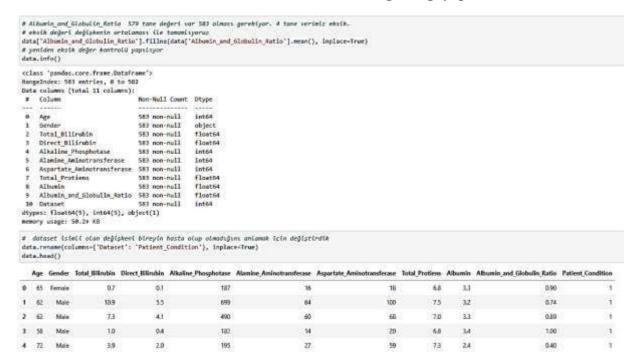
Bazı değişkenlerin sayısal değerde olmasına rağmen analiz edildiğinde object şeklinde çıkmaktadır. İlerde analizimizde sıkıntı yaşamamak adına float ve int türlerine dönüştürülmüştür.

• Verinin istatistiksel bilgileri / Eksik veri kontrolü

9.419323					50%	75%	max	
583.0	44.746141	16.189833	4.0	33.0	45.00	58.0	90.0	
583.0	3.298799	6.209522	0.4	0.8	1.00	2,6	75.0	
583.0	1.486106	2.808498	0.1	0.2	0.30	1.3	19.7	
583.0	290.576329	242.937989	63.0	175.5	208.00	298.0	2110.0	
583.0	80.713551	182.620356	10.0	23.0	35.00	60.5	2000.0	
583.0	109.910806	288,918529	10.0	25.0	42.00	87.0	4929.0	
583.0	6.483190	1.085451	2.7	5.8	6.60	7.2	9.6	
583.0	3.141852	0.795519	0.9	2.6	3.10	3.8	5.5	
579.0	0.947064	0.319592	0.3	0.7	0.93	1.1	2.8	
583.0	1.286449	0.452490	1.0	1.0	1.00	2.0	2.0	
tries	, Ø to 58	32						
			1 Cc	unt	Dtype			
		699 was	CON NAME OF TAXABLE					
		The state of the s	TO SECURE A CONTRACTOR OF THE SECURE ASSESSMENT ASSESSM					
in								
		583 non-null		1	float64			
phota	se	583 non			int64			
			583 non-null		int64			
	nsferase		583 non-null			int64		
7 Total_Protiens								
8 Albumin								
9 Albumin_and_Globulin_Ratio 10 Dataset								
on the same of the	recognistical temperature		1,144					
	583.0 583.0 583.0 583.0 583.0 579.0 583.0 583.0 583.0 583.0 583.0 583.0 583.0 583.0 583.0 583.0 583.0 583.0 583.0 583.0 583.0	583.0 1.486106 583.0 290.576329 583.0 80.713551 583.0 109.910806 583.0 6.483190 583.0 3.141852 579.0 0.947064 583.0 1.286449 Te.frame.DataFitries, 0 to 541 11 columns)	583.0 1.486106 2.808498 583.0 290.576329 242.937989 583.0 80.713551 182.620356 583.0 109.910806 288.918529 583.0 6.483190 1.085451 583.0 3.141852 0.795519 579.0 0.947064 0.319592 583.0 1.286449 0.452490 Te. frame. DataFrame'> tries, 0 to 582 1 11 columns): Non-Nul S83 non 583 non	583.0 1.486106 2.808498 0.1 583.0 290.576329 242.937989 63.0 583.0 80.713551 182.620356 10.0 583.0 109.910806 288.918529 10.0 583.0 6.483190 1.085451 2.7 583.0 3.141852 0.795519 0.9 579.0 0.947064 0.319592 0.3 583.0 1.286449 0.452490 1.0 Te.frame.DataFrame'> Tries, 0 to 582 11 columns): Non-Null Columns): Non-Null Columns 583 non-null 583 non	583.0 1.486106 2.808498 0.1 0.2 583.0 290.576329 242.937989 63.0 175.5 583.0 80.713551 182.620356 10.0 23.0 583.0 109.910806 288.918529 10.0 25.0 583.0 6.483190 1.085451 2.7 5.8 583.0 3.141852 0.795519 0.9 2.6 579.0 0.947064 0.319592 0.3 0.7 583.0 1.286449 0.452490 1.0 1.0 Te.frame.DataFrame'> Tries, 0 to 582 111 columns): Non-Null Count 583 non-null	583.0 1.486106 2.808498 0.1 0.2 0.30 583.0 290.576329 242.937989 63.0 175.5 208.00 583.0 80.713551 182.620356 10.0 23.0 35.00 583.0 109.910806 288.918529 10.0 25.0 42.00 583.0 6.483190 1.085451 2.7 5.8 6.60 583.0 3.141852 0.795519 0.9 2.6 3.10 579.0 0.947064 0.319592 0.3 0.7 0.93 583.0 1.286449 0.452490 1.0 1.0 1.00 The frame DataFrame'> The frame DataFrame'> The frame DataFrame'> The frame DataFrame'> The frame DataFrame'> The frame DataFrame'> The frame DataFrame'> The frame DataFrame'> The frame DataFrame'> The frame DataFrame'> The frame DataFrame'> The frame DataFrame S83 non-null float for the frame S83 non-null float framaferase S83 non-null float float framaferase S83 non-null float f	583.0 1.486106 2.808498 0.1 0.2 0.30 1.3 583.0 290.576329 242.937989 63.0 175.5 208.00 298.0 583.0 80.713551 182.620356 10.0 23.0 35.00 60.5 583.0 109.910806 288.918529 10.0 25.0 42.00 87.0 583.0 6.483190 1.085451 2.7 5.8 6.60 7.2 583.0 3.141852 0.795519 0.9 2.6 3.10 3.8 579.0 0.947064 0.319592 0.3 0.7 0.93 1.1 583.0 1.286449 0.452490 1.0 1.0 1.00 2.0 Te.frame.DataFrame'> Terme.Dat	

Toplamda 583 tane verinin olduğu ve buna bağlı olarak 11 tane sütun yani 11 farklı değişkenle bireylerin karaciğer hastalıklarının durumu sınıflandırılmaya çalışılmaktadır. Verinin istatistiksel bilgileri incelendiğinde Albumin_and_Globulin_Ratio yani Albümin ve Globulin Oranı bilgisi 579 veri ile 4 tane verinin eksik olduğunu göstermektedir.

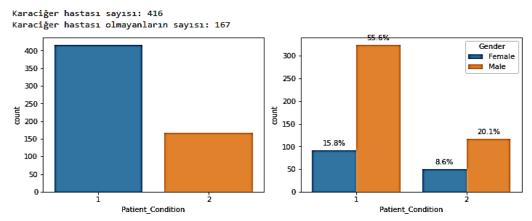
• Eksik verinin tamamlanması / Sütunda isim değişikliği yapılması

Albümin ve Globulin Oranı bilgisinin eksik verileri olduğu için bunu Albumin_and_Globulin_Ratio değişkenin ortalamasını alarak eksik veriler tamamlanmış olmaktadır. Dataset isimli olan değişkeni analizlerde daha rahat ayırt edebilmek adına hasta durumu olarak Patient_Condition olarak değiştiriyoruz.

• Grafiklendirme

```
import matplotlib.pyplot as plt
import seaborn as sns
fig, axes=plt.subplots(nrows=1, ncols=2, figsize=(10,4))
ax1 = sns.countplot(x="Patient_Condition", data=data, ax=axes[0])
ax2 = sns.countplot(x="Patient_Condition", hue="Gender", data=data, ax=axes[1])
total = len(data)
# 2. garfiği daha rahat yorumlanması için % hesabının yapılması
for p in ax2.patches:
    count = p.get_height()
    percentage = 100 * count / total
    ax2.annotate(f'{percentage:.1f}%', (p.get_x() + p.get_width() / 2., count),
                   ha='center', va='bottom', fontsize=10, color='black', xytext=(0, 5), textcoords='offset points')
# karaciğer hastası olan/olmayan bireylerin sayıları
liver_patients, not_liver_patients = data['Patient_Condition'].value_counts()
print("Karaciğer hastası sayısı:", liver_patients)
print("Karaciğer hastası olmayanların sayısı:", not_liver_patients)
plt.tight_layout()
plt.show()
```


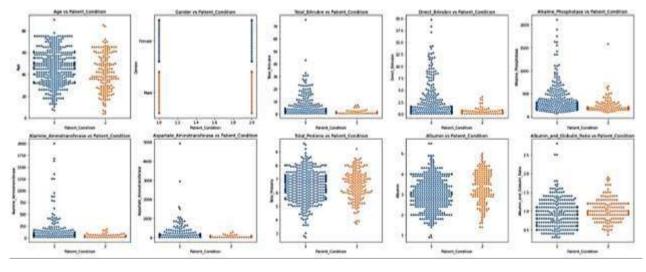
Toplam da karaciğer hastası olan 416 birey varken karaciğer hastası olmayan 167 tane birey bulunmaktadır. İlk grafik bize bu durumu göstermektedir. 2. Grafik ise karaciğer hastası olan bireylerin %55.6 ile erkeklerin daha fazla olduğunu göstermektedir. Karaciğer hastası olmayan bireyler de ise %20.1 ile yine erkeklerin fazla olduğu gözlemlenmektedir.

```
# değişkenleri kategorik olarak sınıflandırıp görselleştirelim
import matplotlib.pyplot as plt
import seaborn as sns
categorical features = categorical features = ["Gender", "Patient Condition"]
fig, axes = plt.subplots(1, len(categorical features), figsize=(5*len(categorical features), 5))
if len(categorical_features) == 1:
    axes = [axes]
for idx, feature in enumerate(categorical_features):
    sns.violinplot(x=feature, y="Total_Bilirubin", data=data, ax=axes[idx])
plt.tight_layout()
plt.show()
  80
                                                        80
  60
                                                        60
otal Bilirubin
                                                     Bilirubin
  40
                                                        40
  20
                                                        20
                                                                                             2
              Female
                          Gender
                                                                            Patient Condition
```

Toplam Bilirubin miktarının cinsiyet ve hastalık durumuyla karşılaştırılmasıdır. İlk grafik ile total bilirubin değerinin kadın ve erkekler içinde 0-10 arasında yoğunlaştığı hatta erkeklerde uç değerlerin biraz fazla olduğu gözlemlenmiştir. Genel olarak yorumlanacakta cinsiyetin total bilirubin üzerinde çok güçlü bir etkisi olmadığı yönündedir. 2 . grafik ile hasta durumlarının total bilirubinle durumu incelenmektedir. Hasta bireylerin total bilirubin 0-80ile geniş bir dağılım gösteriyorken , hasta olmayan bireylerin 0-20 arasında yoğunlaşarak çok sapma

göstermemektedir. Bu durum total bilirubin değerinin karaciğer hastası olan bireylerde değerinin yüksek olduğunu ve geniş dağıldığını göstermektedir.

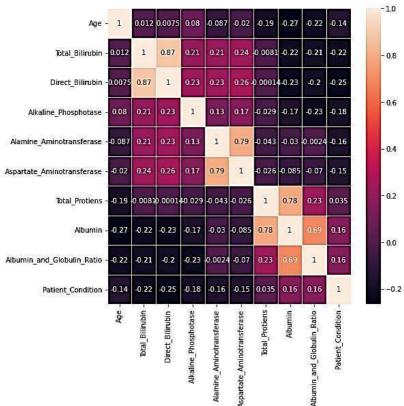
```
import matplotlib.pyplot as plt
import seaborn as sns
features = ["Age", "Gender", "Total_Bilirubin", "Direct_Bilirubin",
             "Alkaline_Phosphotase", "Alamine_Aminotransferase", "Aspartate_Aminotransferase", "Total_Protiens",
             "Albumin", "Albumin_and_Globulin_Ratio"]
# 5 sütun ile grafijleri çizdirme
n_cols = 5
n_rows = (len(features) + n_cols - 1) // n_cols
fig, axes = plt.subplots(nrows=n_rows, ncols=n_cols, figsize=(5*n_cols, 5*n_rows))
axes = axes.flatten()
# tüm değişkenlerin swarm grafiği
for idx, feature in enumerate(features):
    if feature != "Patient_Condition":
         sns.swarmplot(x="Patient_Condition", y=feature, data=data, ax=axes[idx])
         axes[idx].set_title(f'{feature} vs Patient_Condition')
         axes[idx].axis('off')
plt.tight_layout()
plt.show()
```


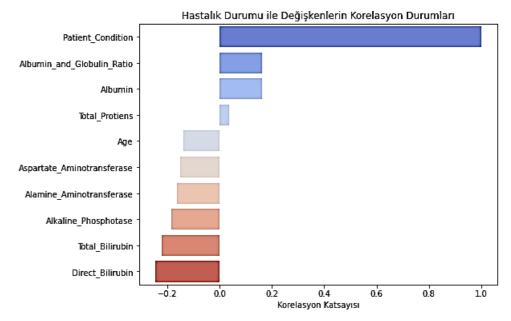
İki değişken arasındaki ilişkiyi anlamlandırabilmek adına serpilme grafiği kullanarak değişkenleri analiz etmiş bulunmaktayız. Hastalık durumuyla yaşın, toplam proteinin ve albümin miktarının normal dağıldığını incelemiş bulunmaktayız.

```
# değişkenlerin korelasyonlarını inceleyelim
corr_matrix=data.corr()
fig, ax = plt.subplots(figsize=(8,8))
sns.heatmap(corr_matrix,annot=True,linewidths=.5, ax=ax)
```



```
# bireylerin hastalıkla en yüksek korelasyonlarının durumu
import pandas as pd
import seaborn as sns
import matplotlib.pyplot as plt
corr_matrix=data.corr()
# korelasyonun sıralanması
patient_corr = corr_matrix["Patient_Condition"].sort_values(ascending=False)
print(patient_corr)
# grafik hali
plt.figure(figsize=(8, 6))
sns.barplot(x=patient_corr.values, y=patient_corr.index, palette="coolwarm")
plt.title("Hastalık Durumu ile Değişkenlerin Korelasyon Durumları")
plt.xlabel("Korelasyon Katsayısı")
plt.grid(False)
plt.show()
Patient_Condition
                              1.000000
Albumin_and_Globulin_Ratio
                              0.162319
Albumin
                              0.161388
Total_Protiens
                              0.035008
                             -0.137351
Age
Aspartate_Aminotransferase
                             -0.151934
Alamine Aminotransferase
                             -0.163416
Alkaline_Phosphotase
                             -0.184866
Total Bilirubin
                             -0.220208
Direct_Bilirubin
                             -0.246046
Name: Patient_Condition, dtype: float64
```


En yüksek korelasyona sahip değerin 1 ile hastalık durumunu gösterip kuvvetli ve olumlu bir ilişkinin olduğunu gösterirken -0.24 değeri ile direkt bilirubin değerinin hastalık durumuyla arasında olumsuz bir ilişki olduğunu göstermektedir. Albumin ve Globulin oranı ise 0.16 korelasyon ile hastalık durumu ilişkisinin 0'a yaklaştığı gözlemlendiği için ilşkinin zayıflamaya başladığını göstermektedir.

• Makine Öğrenmesi Analizinin Gerçekleştirilmesi

```
Makine Öğrenmesi Modeli
import pandas as pd
import numpy as np
from sklearn.model_selection import train_test_split, GridSearchCV
from sklearn.preprocessing import StandardScaler
from sklearn.linear_model import LogisticRegression
from sklearn.ensemble import RandomForestClassifier
from sklearn.tree import DecisionTreeClassifier
from sklearn.svm import SVC
from sklearn.neighbors import KNeighborsClassifier
from sklearn.naive_bayes import GaussianNB
from xgboost import XGBClassifier
from sklearn.metrics import accuracy_score, classification_report
# değişkenleri ayırıyoruz
X = data.drop('Patient_Condition', axis=1)
y = data['Patient_Condition']
                               # bağımlı değişken
# XGBoost ile analiz yapılabilmesi için Patient Condition olan değişkenin 1 ve 2 olan değerlerini
# uyumluluk için 0 ve 1'e dönüştürüyoruz.
y = y.map({1: 0, 2: 1})
# veriyi %70 eğitim %30 test verisi olarak bölüyoruz
X_train, X_test, y_train, y_test = train_test_split(X, y, test_size=0.30, random_state=42)
# svm ve knn gibi sınıflandırmalar için veriyi ölçeklendiriyoruz
scaler = StandardScaler()
X train = scaler.fit_transform(X_train)
X_test = scaler.transform(X_test)
```

İlk olarak gerekli olan kütüphane ve modelleri ekledikten sonra değişkenleri ayırıyoruz. Hastalık durumu değişkeni 1 ve 2 olacak şekilde kategorik veri olduğu için bağımlı değişkendir. Araştırmanın amacı da hasta bireyleri ile hasta olmayan bireylerin sınıflandırılması için en uygun yöntemin seçilmesidir. Bu durumda değişkenleri ayırdıktan sonra sınıflandırma yöntemlerinde test edilmesi için hastalık durumu değişkenini 0 ve 1 olacak şekilde XGBoost analizine uygun haline getirerek dönüştürüyoruz. Veriyi %70 eğitim %30 test verisi olacak şekilde bölüyoruz. Yapılacak olan sınıflandırmalar için de svm ve knn gibi çeşitlerde de uygun olması açısından veriyi standartlaştırıp ölçeklendirmekteyiz.

```
# modeller
models params = {
     "Logistic Regression": (LogisticRegression(max_iter=1000), {
         'C': [0.01, 0.1, 1, 10],
'penalty': ['l1', 'l2'],
'solver': ['liblinear']
     1).
     "Random Forest": (RandomForestClassifier(), {
          'n_estimators': [50, 100, 200],
         'max_depth': [5, 10, 20],
         'min_samples_split': [2, 5]
      'Decision Tree": (DecisionTreeClassifier(), {
         'max_depth': [3, 5, 10, None],
'min_samples_split': [2, 5, 10]
     "SVC": (SVC(), {
          'C': [0.1, 1, 10],
         'kernel': ['linear', 'rbf', 'poly'],
'gamma': ['scale', 'auto']
     "KNN": (KNeighborsClassifier(), {
         'n_neighbors': [3, 5, 7, 9],
'weights': ['uniform', 'distance']
     "XGBoost": (XGBClassifier(use_label_encoder=False, eval_metric='logloss'), {
          'n_estimators': [50, 100],
          'max_depth': [3, 5, 7],
         'learning rate': [0.01, 0.1, 0.2]
     }),
     "Naive Bayes (GaussianNB)": (GaussianNB(), {})
}
```

```
# GridSearchCV ile her modelin en iyi parametresi bulunuyor
results = {}
for model_name, (model, params) in models_params.items():
   print(f"\n--- {model_name} için eğitim başlıyor ---")
   grid = GridSearchCV(estimator=model, param_grid=params, cv=5, n_jobs=-1, verbose=0)
   grid.fit(X_train, y_train)
   best_model = grid.best_estimator_
   y_pred = best_model.predict(X_test)
   acc = accuracy_score(y_test, y_pred)
   results[model name] = {
       'Best Params': grid.best params ,
        'Test Accuracy': acc
   }
   print(f"{model name} | Test Set Accuracy: {acc:.4f}")
   print("En iyi parametreler:", grid.best_params_)
   print(classification_report(y_test, y_pred))
```

Karşılaştırılmak istenilen model çeşitleri belirtildikten sonra GridSearchCV ile her modelin en iyi parametresi bulunması amaçlanmıştır. Son durumda makine öğrenmesi analizi sonuçları şu şekilde sonuçlanmaktadır:

```
--- SVC itin egitie baslayor ---
SVC | Test Set Accuracy: 0.7514
En iyi parametreler: {'C': 0.1, 'gaema': 'scale', 'kernel': 'linear'}
precision retall fi-score support
--- Logistic Regression için eğitim heşliyor ---
togistic Regression | Test Set Accuracy: 0.7371
En iyi parametreler: {'C': 10, 'penalty': 'Il',
                                                                                                                              0.00
                                                                                                                                         8.68
                                                                                                                                                      47
                                                   'solver': 'liblinear')
                                                                                                  eccuracy
               precision
                            recall fl-score
                                                                                                                                         0.42
                                                                                                                                                      175
                                         8,83
                                                                                              --- KMM içim eğitim başlıyor
                                         8.74
                                                     175
    eccuracy
                                                                                              KNN | Test Set Accuracy: 0.6971
En lyi parametreler: ('n_neighbors': 7, 'weights': 'distance')
macro avg
weighted avg
                                                                                                             precision
                                                                                                                            recall fi-score
--- Random Forest için eğitim başlıyor
                                                                                                                                         0.44
                                                                                                                                                      47
Random Forest | Test Set Accuracy: 0.7020
En lyi parametrolor: ('max_depth': 5, 'mir
                                     5, 'min_samples_split': 2, 'n_estimutors': 50}
                                                                                                                                                     175
              precision
                             recall.
                                     fi-score
                                                                                                  accuracy
                                                                                              macro avg
                                                                                                                  0.70
                                                                                                                              0.78
                                                                                                                                         0.79
                                                                                                                                                     175
                                                                                              XDDoost | Test Set Accuracy: 0.7314
                                                                                                                                     0.01, 'max_depth': 3, 'n_estimators': 50)
                                                                                             En lyl parametreler: ('learning_rate'
    вссштасу
                                         0.70
                                                     175
                                                                                                           precision
                                                                                                                         recall fl-score
weighted ave
                    0.66
                              0.70
                                         8.67
                                                     175
                                                                                                                                      0.00
                                                                                                                 0.90
                                                                                                                           00.6
                                                                                                                                                  47
    Decision Tree Için eğitim başlıyor
                                                                                                 accuracy
                                                                                                                                                 175
Decision Tree | Yest Set Accuracy:
En lyl parametreler: {'max_depth':
                                         'min_samples_split': 5}
                                                                                             weighted avg
                                                                                                                 0.53
              precision
                            recall fl-score
                                                                                                Naive Bayes (GausslankB) için eğitim başlıyon
                    0.50
                               0.21
                                         0.38
                                                      47
                                                                                             Raive Sayes (GaussianNS) | Test Set Accuracy: 0.5714
                                                                                             En lyl parametreler: {} precision
    accuracy
                                                                                                                         recall fi-score
                                         8.57
                                                                                                                                                  47
                                                                                                                                                 175
                                                                                                 accuracy
                                                                                                 sacro ava
                                                                                                                                      0.57
   # sonuçların özeti
   print("\n****** Tüm Modellerin Test Başarıları *******")
   for model, res in results.items():
         print(f"{model}: Accuracy={res['Test Accuracy']:.4f}, Best Params={res['Best Params']}")
   ****** Tüm Modellerin Test Başarıları *******
   Logistic Regression: Accuracy=0.7371, Best Params={'C': 10, 'penalty': 'l1', 'solver': 'liblinear'}
   Random Forest: Accuracy=0.7029, Best Params={'max_depth': 5, 'min_samples_split': 2, 'n_estimators': 50}
Decision Tree: Accuracy=0.7314, Best Params={'max_depth': 3, 'min_samples_split': 5}
   SVC: Accuracy=0.7314, Best Params={'C': 0.1, 'gamma': 'scale', 'kernel': 'linear'}
```

En sonda tüm modellerin doğruluk değerlerini özet şekilde gösterilmektedir. Tüm bu analiz sonucunu incelediğimizde en uygun testin lojistik regresyon test analizi olduğu doğruluk değeri 0.737 ile ortaya çıkmaktadır.

XGBoost: Accuracy=0.7314, Best Params={'learning_rate': 0.01, 'max_depth': 3, 'n_estimators': 50}

KNN: Accuracy=0.6971, Best Params={'n_neighbors': 7, 'weights': 'distance'}

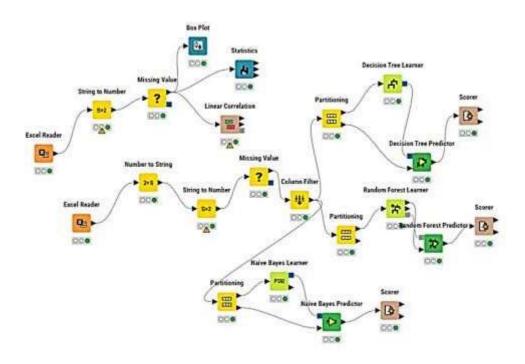
Naive Bayes (GaussianNB): Accuracy=0.5714, Best Params={}

Tablo 1.: Lojistik Regresyon Test Sonucu

	Precision	Recal	F1	Support
K. Hastası	0.77	0.91	0.83	128
K.Hastası Değil	0.52	0.28	0.36	47

Tablo 1 incelediğimizde gerçek hastalardan %91 oranı doğru tespit edilmiştir. F₁ skoru 0.83 ile modelin başarılı bir sonuç ortaya çıkardığını göstermiş bulunmaktadır. Bu model karaciğer hastalığı olan bireyleri tespit etmede başarılı bir sonuç ortaya çıkarmıştır.

1.3.2. KNIME İLE ANALİZ DURUMU VE SONUÇLARI

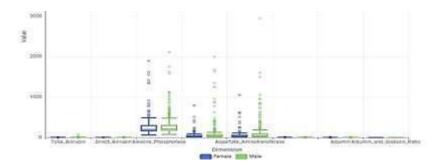

<u>Excel Rearder</u>: Karaciğer hastası olan ve olmayan bireylerin çeşitli değişkenlerle verisi excel rearder ile Knıme sistemine yüklenmiştir.

<u>Strıng To Number</u>: Yüklenen veriler incelendiğinde bazı verilerin string türünde olduğu gözlemlenip değiştirilmesi gereken değişkenler string türünden integer türüne dönüştürülmüştür.

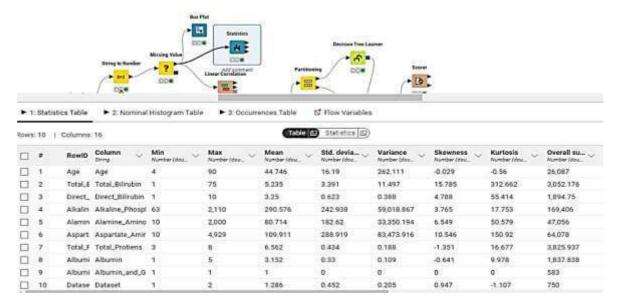
<u>Missing Value</u>: Veride bulunan eksik değerler ilerde yapılacak olan makine öğrenmesi modelinde hatalar yaratacağı için eksik değerler tamamlanmıştır. Eksik değerler integer türünde ki verilerde eksik çıktığı için ortalama ile değerleri tamamlamış bulunmaktayız.

Box Plot:

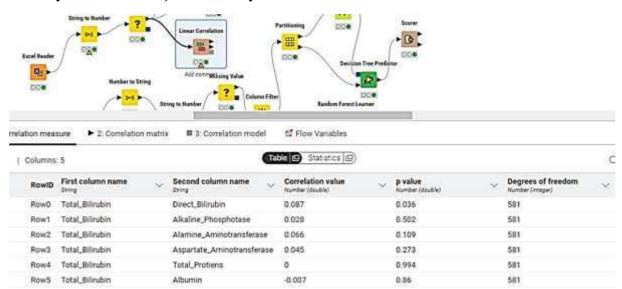

Kutu grafiği ile seçilmiş değişkenlerin durumları hakkında bilgiler edindik.

<u>Statistics</u>: Tüm verilerin istatistiksel bilgilerini özet şekilde incelemiş bulunmaktayız.

<u>Linear Correlation</u>: Verimizde bulunan sayısal değişkenler arasında ki doğrusal ilişkiyi , korelasyonu analiz etmiş bulunmaktayız.

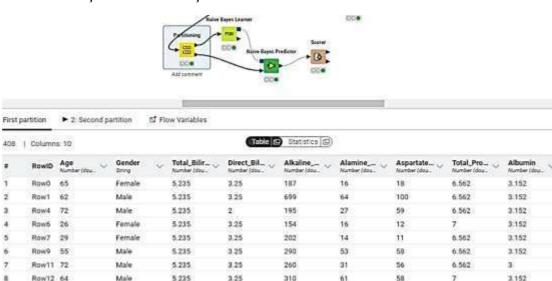
Sonucu incelediğimizde toplam bilirubin değeri ile direkt bilirubin değeri arasında 0.087 değeri ile çok düşük bir ilişki neredeyse aralarında ilişki yok denecek kadar az olduğu ortaya çıkmıştır.

İlk olarak veriyi anlayıp, verinin hikayesine biraz daha hakim olundu. Daha sonra bunlara uygun düzenlemeler gerçekleştirilerek veriyi makine öğrenmesine modeline hazırlamış bulunmaktayız.

Model eğitimi için ayrıyeten yeniden *Excel Rearder* node kullanmış bulunmaktayız. Daha sonra *Number To String* ve *String To Number* dönüşümler ile veri hazır hale gelmiş bulunmaktadır. *Mıssıng Value* ile eksik değerler tamamlanıp , *Column Filter* ile satır filtrelemesi kullanmak istemediğimiz değişkeni ayırt etmiş bulunmaktayız.

Artık makine öğrenmesi için verimiz hazır bulunmaktadır.

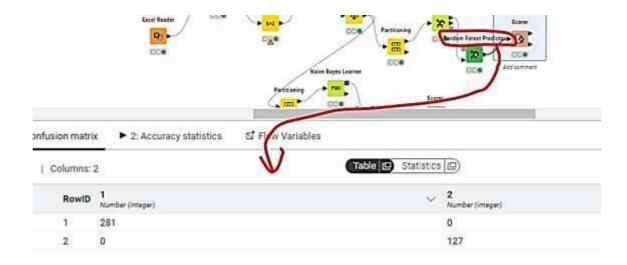
Partitioning: Veriyi makine öğrenmesinde test edebilmek için %30 test verisi %70 eğitim verisi olacak şekilde bölünmüştür.

408 tane veri eğitim, 175 tane veri ise test verisi olarak ayrılmış bulunmaktadır.

Decision Tree Learner, Random Forest Learner, Leave Bayes Learner gibi çeşitli sınıflandırma türleri ile verinin öğrenilmesi sağlanılmıştır. Daha sonra bu testlere ait olan Decision Tree Predictor, Random Forest Predictor, Leave Bayes Predictor ile öğrenilen verinin tahminlenmesi sağlanılmıştır.

Scorer: Node ile yapılan tüm makine öğrenmesi analizinin sonucu değerlendirilmiştir. Sınıflandırma durumlarını özet şekilde inceleme fırsatı bulmuş bulunmaktayız.

Tüm sınıflandırma analizlerini incelediğimde en doğru sınıflandırmayı Random Forest algoritmasının yaptığı ortaya çıkmıştır. Yeni veriler verildiğinde aynı değişken durumları ile bir bireyin karaciğer hastası olup olmayacağını teste etmek için Random Forest modeli kullanılarak değerlendirilebilir.

NOT: Knıme ve Python da yapılan analiz ve sonuçlar değerlendirildiğinde ;

Python da yapılan analizde Lojistik regresyon analizi daha uygun bulunmuşken Knıme ile yapılan analizde Random Forest modeli daha uygun bulunmuştur. Sebebini Python da eksik veriyi kontrol ettiğimizde bir değişkenimizde 4 tane veri eksik olup tamamlanarak yapılmışken Knıme da veriyi indirip düzenlediğim halde daha fazla veri eksik çıkmış bulunmaktadır. Verinin tür ve durumuna göre eksik veri tamamlanarak analize devam edilmiştir. Bu durum da iki uygulama arasında yapılan analiz ve sonuçta ufak farklılık ortaya çıkmaktadır.

BÖLÜM 2

YETİŞKİN NÜFUS SAYIMI GELİRİ ANALİZİ <u>ANAMOLİ TESPİTİ / REGRESYON ANALİZİ / SINIFLANDIRMA /</u> İLŞKİLENDİRME / KÜMELEME ANALİZLERİ

2.1. Veri Setinin Durumu / Hikayesi

Ronny Kohavi ve Barry Becker (Veri Madenciliği ve Görselleştirme, Silikon Grafikler) tarafından 1994 yılında Nüfus Sayımı bürosu veritabanından çıkarılan verilerdir. Yetişkin nüfus sayımı geliri analizin de amaç bir kişinin yılda 50.000 \$ 'ın üzerinde kazanıp kazanmadığını , hangi durumların bu geliri etkilediği vb. durumların analizi gerçekleştirilecektir.

Veri de bulunan değişkenler şu şekildedir :

- o **Age:** Yaş
- o Workclass: İş sınıfı
- \circ Fnlwgt :
- o **Education**: Eğitim
- Education.num : Eğitim sayısıMarital.status : Medeni durum
- Occupation: MeslekRelationship: İlişki
- o Race: Irk
- o Sex: Cinsiyet
- o Capital.gain :Sermaye kazancı
- o <u>Capital.loss</u>: Sermaye kaybı
- o Hours.per.week: Saat/hafta
- o Native.country: Ülke
- o **İncome :** Gelir durumlarını içermektedir.

Veri seti kaynağı: https://www.kaggle.com/datasets/uciml/adult-census-income/data

2.2. Veri Analiz Platformları

Veri setinin analizi Anaconda uygulamasının içeriğinde bulunan JupyterLab ile Python analizleri gerçekleştirilecektir.

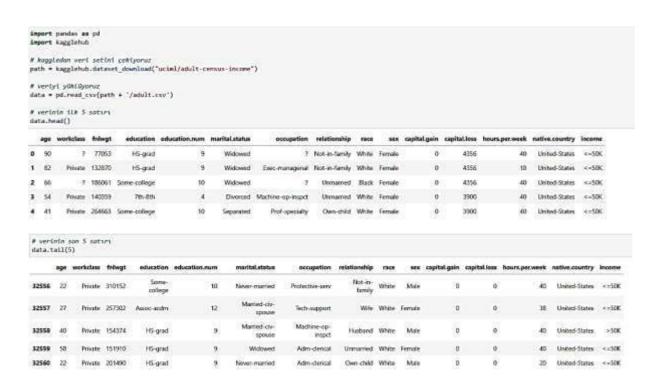
NOT: Verinin miktarından dolayı Python'da yapılan analizlerde bile GPU çok zorlandığı için Knıme uygulamasında veri yüklenip test edilememiştir.

2.3. Verinin Analiz Durumu

Yetişkin nüfus sayımı gelir analizi ile veriler test edilerek uygun olan modellerin eğitilip test edilmesi sonucu analiz gerçekleştirilecektir.

2.3.1. PYTHON İLE ANALİZ DURUMU VE SONUÇLARI

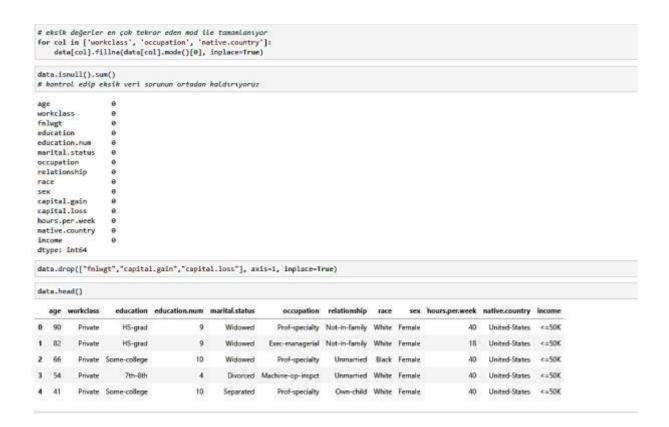
• Verinin yüklenip ilk ve son satırlarının kontrolü

• Veriler ve değişkenler hakkında bilgi edinme

```
# verinin boyutu
data.shape
(32561, 15)
# veriler hakkında bilgi edinme
data.info()
<class 'pandas.core.frame.DataFrame'>
RangeIndex: 32561 entries, 0 to 32560
Data columns (total 15 columns):
   Column
                  Non-Null Count Dtype
#
222
                   32561 non-null int64
    age
    workclass
                   32561 non-null object
1
    fnlwgt
                   32561 non-null int64
    education
                   32561 non-null object
    education.num 32561 non-null
                                  int64
    marital.status 32561 non-null
                                  object
                   32561 non-null
    occupation
                                  object
                  32561 non-null object
    relationship
8
    race
                  32561 non-null object
                   32561 non-null
                                  object
    sex
    capital.gain
10
                   32561 non-null
                                  int64
    capital.loss
                   32561 non-null int64
    hours.per.week 32561 non-null
13 native.country 32561 non-null object
14 income
                   32561 non-null object
dtypes: int64(6), object(9)
memory usage: 3.7+ MB
```

```
# tüm değişkenlerin eksik değerlerini inceliyoruz
data.isnull().sum()
                       0
age
                       0
workclass
                       0
fnlwgt
education
                       0
education.num
                       0
                       0
marital.status
occupation
                       0
relationship
                       0
race
                       0
sex
                       0
                       0
capital.gain
capital.loss
                       0
                       0
hours.per.week
                       0
native.country
income
                        0
dtype: int64
# eksik değer kontrolünde hiç eksik değer bulunmuyor fakat verinin
# ilk 5 verisini incelediğimizde "?" veriler bulunmaktadır.
# bunlar eksik ver olarak "NaN" dönüştürülüyor
import numpy as np
data[data == '?'] = np.nan
data.info()
<class 'pandas.core.frame.DataFrame'>
RangeIndex: 32561 entries, 0 to 32560
Data columns (total 15 columns):
# Column
                 Non-Null Count Dtype
0 age
                 32561 non-null
                               int64
   workclass
                 30725 non-null
                               object
   fnlwgt
                 32561 non-null
                               int64
   education
                 32561 non-null
                               object
   education.num
                 32561 non-null
   marital.status 32561 non-null
                               object
    occupation
                 30718 non-null
                               object
    relationship
                 32561 non-null
                               object
    race
                 32561 non-null
                               object
   sex
                 32561 non-null
                               object
10 capital.gain
                 32561 non-null
                               int64
11 capital.loss
                 32561 non-null
                               int64
12 hours.per.week 32561 non-null
                               int64
13 native.country 31978 non-null object
14 income
                 32561 non-null object
dtypes: int64(6), object(9)
memory usage: 3.7+ MB
# güncellenmiş tüm değişkenlerin eksik değerlerini inceliyoruz
data.isnull().sum()
age
workclass
               1836
fnlwgt
education
education.num
                 0
marital.status
occupation
               1843
relationship
race
sex
capital.gain
                 0
capital.loss
                 0
hours.per.week
native.country
                583
income
dtype: int64
```


Veri setimizin 32561 tane veriden ve 15 tane değişkenden olduğu incelenmiştir. Eksik değer kontrolü yapıldığında hiç eksik değer olmadığı fakat en başta verinin baş ve sonunu incelediğimizde bazı değerlerin "?" olarak girildiği ortaya çıkmıştı. Bu durum ileride yapılacak olan model eğitiminde hata yaratacağı için "?" olan değerler ilk olarak NoN olarak değiştirildi. Daha sonrasında değişkenlerimiz kategorik değişken oldukları için en çok tekrar eden değişkenlerin eksik değer ile doldurulması hedeflenerek mod değerleri alınarak eklenmiş bulunmaktadır. Eksik değer kontrolü yeniden yapılarak verinin mod değerlerini aldığını incelemek amacıyla yeniden verinin ilk 5 satırı incelenmiştir.

• Makine Öğrenmesi Analizinin Gerçekleştirilmesi

Model eğitimi için hazırlık oluşturuluyor.

```
# model egitimine hazırlık
from sklearn.model_selection import train_test_split
from sklearn.preprocessing import LabelEncoder

# kategorik verileri sayısallaştırma
categorical_cols = data.select_dtypes(include=['object']).columns

le = LabelEncoder()
for col in categorical_cols:
    data[col] = le.fit_transform(data[col])

X = data.drop('income', axis=1)
y = data['income'] #bağımlı değişken

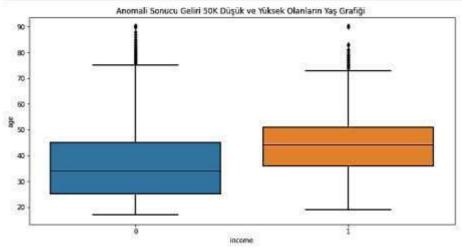
# veriyi %20 test %80'i eğitim olacak eşkilde ayırma
X_train, X_test, y_train, y_test = train_test_split(X, y, test_size=0.2, random_state=42)
```

Anomali tespiti yapılıyor.

Fnlwgt değişkenin değerinin çok yüksek olması model eğitiminde yanıltıcı hatalara yol verebilmektedir. Araştırmalarım sonucunda bu tarz değişkenin çoğu zaman veri de kullanılmadığını öğrenmiş olduğum için ben de model eğitirken çıkarıyorum. Anomali testi yaptıktan sonra bir regresyon analizinde deneyerek bu kısmı tamamlıyorum.

```
import seaborn as sns
import matplotlib.pyplot as plt

# anomali sonucu bir durumu göstermek adına yapılan görselleştirme
plt.figure(figsize-(12, 6))
sns.boxplot(x=y_train_clean, y=X_train_clean['age'])
plt.title('Anomali Sonucu Geliri 50K Düşük ve Yüksek Glanların Yaş Grafiği ')
plt.show()
```


Kutu grafiğinde görünen aykırı değerler aslında yaşı yüksek olan bireylerin maaşı 50K 'dan az veya fazla olması durumunu göstermektedir. Veri de eksik değer veya anormal bir durum söz konusu değildir

Regresyon analizi yapılıyor.

Regresyon Analizi

```
from sklearn.model_selection import GridSearchCV
from sklearm.linear_model import LinearRegression, Ridge, Lasso, ElasticNet
from sklearn.ensemble import RandomForestRegressor, GradientBoostingRegressor
from sklearm.tree import DecisionTreeRegressor
from sklearm.metrics import mean_squared_error, r2_score
# modelter
models = {
     'Linear Regression': LinearRegression(),
     'Ridge': Ridge(),
     'Lasso': Lasso(),
     'ElasticNet': ElasticNet(),
     'Decision Tree': DecisionTreeRegressor(),
     'Random Forest': RandomForestRegressor(),
     'Gradient Boosting': GradientBoostingRegressor()
param_grid = {
     'Linear Regression': {'fit_intercept': [True, False]},
     'Ridge': {'alpha': [0.1, 1, 10, 100]}, 
'Lasso': {'alpha': [0.1, 1, 10, 100]},
    'ElasticNet': {'alpha': [0.1, 1, 10, 100]}, 'll_ratio': [0.1, 0.5, 0.9]}, 'Decision Tree': {'max_depth': [None, 10, 20], 'min_samples_split': [2, 10]}, 'Random Forest': {'n_estimators': [100, 200], 'max_depth': [None, 10, 20]}, 'Gradient Boosting': {'n_estimators': [100, 200], 'learning_rate': [0.01, 0.1]}
# tūm sanuçlar için sözlük aluşturuyoruz
best_models = {}
for name, model in models.items():
    print(f"\nModel: {name}")
    grid_search = GridSearchCV(estimator=model, param_grid=param_grid[name], cv=5, scoring='neg_mean_squared_error', n_jobs=-1)
    grid_search.fit(X_train, y_train)
    best_models[name] = grid_search.best_estimator_
    y_pred = grid_search.predict(X_test)
    mse = mean_squared_error(y_test, y_pred)
    r2 = r2_score(y_test, y_pred)
    print(f"Best Parameters: {grid_search.best_params_}")
    print(f"Test MSE: {mse:.4f}")
    print(f"Test R2: {r2:.4f}")
```

```
Model: Linear Regression
Best Parameters: {'fit_intercept': True}
Test MSE: 0.1408
Test R2: 0.2192
Model: Ridge
Best Parameters: {'alpha': 10}
Test MSE: 0.1408
Test R2: 0.2192
Model: Lasso
Best Parameters: {'alpha': 0.1}
Test MSE: 0.1485
Test R2: 0.1765
Model: ElasticNet
Best Parameters: {'alpha': 0.1, 'l1_ratio': 0.1}
Test MSE: 0.1418
Test R2: 0.2134
Model: Decision Tree
Best Parameters: {'max_depth': 10, 'min_samples_split': 10}
Test MSE: 0.1224
Test R2: 0.3209
Model: Random Forest
Best Parameters: {'max_depth': 10, 'n_estimators': 200}
Test MSF: 0.1125
Test R2: 0.3760
Model: Gradient Boosting
Best Parameters: {'learning_rate': 0.1, 'n_estimators': 200}
Test MSE: 0.1119
Test R2: 0.3796
```

Tablo 2.: Regresyon Analizi Sonuçları

	Lineer	Ridge	Lasso	Elastik Ağ	Decision Tree	Random Forest	Gradient Boosting
MSE	0.140	0.140	0.148	0.141	0.122	0.112	0.111
R^2	0.219	0.219	0.176	0.213	0.320	0.376	0.379

Tablo 2 ile regresyon analizi sonuçları karşımıza çıkmaktadır. En düşük hata değeri (MSE) 0.111 ve 0.112 ile açıklama gücü en yüksek olan 0.379 ve 0.376 değerleri ile Gradient Boosting ve Random Forest modelleri diğerlerine göre daha başarılı görünmektedir. Fakat genel olarak incelediğimizde başarı oranları 1'den çok düşük olduğu gözlemlenmektedir. Bu durum başarı oranını düşürmektedir. MSE değerlerimizin düşük olması tahminlerin gerçek değere yakın olduğunu göstermektedir. Regresyon analizi için bu verilerin çok uygun olduğu düşünülmemektedir. Sebebi ise gelir değişkeni ile araştırılan diğer değişkenler arasında güçlü bir ilişkinin olmamasıdır. Gelir durumunu iyi açıklayamamaktadır. Gelir veri setine sınıflandırma modelinin uygulanması daha uygun olacaktır. Bu sayede daha doğru sonuçlara ulaşılmış olunacaktır.

Sınıflandırma analizi yapılıyor.

```
import pandas as pd
 # veriden rastgele 1000 örneklem seçiliyor
 new_data = data.sample(n=1000, random_state=42)
 print(new_data.head())
           workclass
                       fn1wgt
                                education
                                            education.num
                                                          marital.status
14160
        29
                        280618
                                       15
                       439779
27048
        19
                                                       10
28868
                       204734
                                       15
                                                       10
                                                                         2
5667
        35
                    3
                       107991
                                                                         4
                                       15
7827
        20
                    3
                         54152
                                                       10
                  relationship
                                              capital.gain
                                                            capital.loss
       occupation
                                         sex
                                  race
14160
27048
                                     4
28868
               12
                               5
                                     4
                                                                        0
5667
               11
                               1
                                     4
                                                                        0
7827
                0
                               3
                                     4
       hours.per.week
                       native.country
                                        income
14160
27048
                   15
                                    38
                                              ø
28868
                    40
                                    38
                                              0
5667
                   45
                                    38
                                              0
7827
                   30
                                              0
                                    38
```

Verinin boyutundan, makine öğrenmesi analizinde yaşanılan yavaşlama ve sitemi durdurmasından kaynaklı analizlere rastgele 1000 adet veri çekerek devam edilmektedir. Eksik değer kontrolleri kontrol edildikten sonra sınıflandırma analizine başlanılıyor. Buraya kadar kullanmış olduğum Anaconda / JupyterLab alanında sistemsel yaşanılan zorlanmalardan dolayı kalan analizleri Kaggle platformunun Notebook alanından devam edilmiştir.

```
import pandas as pd
from sklearn.model_selection import train_test_split, GridSearchCV
from sklearn.ensemble import RandomForestClassifier
from sklearn.linear_model import LogisticRegression
from sklearn.svm import SVC
from sklearn.neighbors import KNeighborsClassifier
from sklearn.naive_bayes import GaussianNB
from sklearn.tree import DecisionTreeClassifier
from sklearn.metrics import accuracy_score
```

```
from sklearn.model_selection import train_test_split
from sklearn.preprocessing import LabelEncoder

# kategorik değişkenleri sayısallaştırma
categorical_cols = new_data.select_dtypes(include=['object']).columns

le = LabelEncoder()
for col in categorical_cols:
    new_data[col] = le.fit_transform(new_data[col]) # düzeltildi

X = new_data.drop('income', axis=1)
y = new_data['income'] # bağımlı değişken

# veriyi %20 test ve %80 eğitim olacak şekilde bölme
X_train, X_test, y_train, y_test = train_test_split(X, y, test_size=0.2, random_state=42)
```

```
# GridSearchCV kullanıyorum
best_models = {}
for model_name in models:
   print(f"Training {model_name}...")
   model = models[model_name]
   grid = GridSearchCV(estimator=model, param_grid=param_grid[model_name], cv=5, n_jobs=-1, verbose=2)
   grid.fit(X_train, y_train)
   best_models[model_name] = grid.best_estimator_
   # en iyi parametre ve sonuç
   print(f"{model_name} - En iyi parametreler: {grid.best_params_}")
   print(f"{model_name} - En iyi skor: {grid.best_score_}")
   y_pred = grid.predict(X_test)
   # başarı değeri
   acc = accuracy_score(y_test, y_pred)
   print(f"{model_name} - Test Accuracy: {acc:.4f}\n")
for model_name, model in best_models.items():
   print(f"En iyi model {model_name}: {model}")
```

Öncelikle gerekli kütüphaneler ve kurulumlar gerçekleştirildikten sonra test edilmek istenilen modeller şekildeki gibi belirtilmektedir. Modeli eğitirken GridSearchCV kullanarak en iyi hiperparametre seçilerek modeli bu şekilde eğitip iyi sonuçlar almayı hedeflemekteyim. Tamamı çalıştırıldıktan sonra çıkarılan analiz ise şekildedir :

```
Random Forest - En iyi skor: 0.8375
Random Forest - Test Accuracy: 0.8400

Training Logistic Regression...
Fitting 5 folds for each of 3 candidates, totalling 15 fits
Logistic Regression - En iyi parametreler: {'C': 0.1, 'penalty': '12', 'solver': 'liblinear'}
Logistic Regression - En iyi skor: 0.8025
Logistic Regression - Test Accuracy: 0.7700
```

Şeklinde devam etmektedir. En iyi skoru gözlemlediğimiz için devamının konulmasına ihtiyaç duyulmamıştır. En başarılı doğru sınıflandırmayı %83 oranla Lojistik regresyon modelinin yaptığı tespit edilmiştir.

• AutoML ile sonuçlar şu şekildedir :

```
import h2o
from h2o.automl import H2OAutoML
import pandas as pd
h2o.init()
# eğitim ve test verileri
train_data = X_train.copy()
train_data['income'] = y_train
 pandasla dönüşüm
train_h2o = h2o.H2OFrame(train_data)
test_h2o = h2o.H2OFrame(X_test)
target = 'income'
features = X_train.columns.tolist()
# kategorik dönüşüm
train_h2o[target] = train_h2o[target].asfactor()
# AutoML modelini baslat
aml = H2OAutoML(max_models=10, seed=42)
aml.train(x=features, y=target, training_frame=train_h2o)
# En iyi model
lb = aml.leaderboard
print(lb.head(rows=5))
# Tahmin yap
preds = aml.leader.predict(test_h2o)
preds_df = preds.as_data_frame()
print(preds_df.head())
```

Bu sonuç incelendiğinde seçilen ilk 5 veri için sırasıyla doğru sınıflandırma oranlarını göstermektedir. İlkini yorumlayacak olursak maaşı 50K'dan az olan bir bireyin %99 oranla maaşı 50K'dan az olan gruba (p0) sınıflandırılması , %0.08 oranla maaşı 50K'dan fazla olan gruba (p1) göre daha yüksek sonuçtadır. Genel olarak ilk 5 birey incelendiğinde hepsinde sınıflandırmanın yüksek oranda başarılı gerçekleştiği görülmektedir.

↓ İlişki Kuralı (Assoaction) analizi yapılıyor.

```
import pandas as pd
 from sklearn.preprocessing import LabelEncoder
 # kategirikler sayısala dönüşüyor
 label_encoders = {}
 categorical_columns = ['workclass', 'education', 'marital.status', 'occupation', 'relationship', 'race', 'sex', 'native.country', 'income']
 for col in categorical_columns:
     le = LabelEncoder()
     new_data[col] = le.fit_transform(new_data[col])
     label_encoders[col] = le
 new data.head()
     age workdass fnlwgt education education.num marital.status occupation relationship race sex capital.gain capital.loss hours.per.week native.country income
                                                                            0 4 1
                                                                                                        n
                                                                                                                    40
                                                                                                                                 26
                                                                                                                                        ő.
14160 29
                2 280618
                                           10
                                                                                                                                        0
27048 19
               2 439779
                              14
                                           10
                                                       4
                                                                 10
                                                                           3
                                                                                4 1
                                                                                              0
                                                                                                        0
                                                                                                                    15
                                                                                                                                25
                2 204734
                                                                                                                    40
                                                                                                                                        0
                2 107991
                                            7
                                                                 10
                                                                                              0
                                                                                                        0
                                                                                                                    45
                                                                                                                                 26
                                                                                                                                        0
                                                                                                                                        o.
               2 54152
                                           10
                                                                  0
                                                                                                                    30
                                                                                                                                 26
+ Code | + Markdown
 from scipy.stats import chi2_contingency
 contingency_table = pd.crosstab(new_data['education'], new_data['income'])
 chi2, p, dof, expected = chi2_contingency(contingency_table)
 print(f"Chi2 Değeri: {chi2}")
 print(f'P Degeri: {p}')
Chi2 Değeri: 121.48210309376425
P Değeri: 3.223972850217177e-19
```

İlişki kuralı analizi yaparken ilk olarak belirli düzenlenmeler yapıldıktan sonra basit bir örnekle eğitim durumu ve gelir arsındaki ilişkinin nasıl olduğu merak edilmiştir. Ki-Kare değerinin 121 çıkması eğitim durumu ile gelir seviyesinin güçlü bir şekilde anlamlı olduğunu gösterirken p değerinin 3.22 > 0.05 olması ise %95 oranla gelir eğitim durumu ve gelir seviyesinin istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkisi olmadığını belirtmektedir. Ki-Kare değerinin büyük olmasına rağmen p değerinin 0.05'ten baya bir yüksek olması net bir şekilde eğitim durumu ve gelir seviyesinin birbirlerinden bağımsız olduğunu göstermektedir.

```
import numpy as np

# Cramér's V hesab1
def cramers_v(confusion_matrix):
    chi2_stat, p_val, dof, ex = chi2_contingency(confusion_matrix)
    n = confusion_matrix.sum().sum()
    phi2 = chi2_stat / n
    r, k = confusion_matrix.shape
    return np.sqrt(phi2 / min(k - 1, r - 1))

contingency_table = pd.crosstab(new_data['education'], new_data['income'])
cramers_v_value = cramers_v(contingency_table)

print(f"Cramér's V Değeri: {cramers_v_value:.4f}")
```

Cramér's V Değeri: 0.3485

Ki-Kare testinde ki sonuçtan sonra eğitim seviyesi ve gelir durumu arasında ki ilşkinin gücünü değerlendirmek için Cramer's V değeri analizi yapılmıştır. Bu analiz sonucunda 0.348 değeri ile eğitim seviyesi ile gelir durumu arasında ki ilişkinin orta düzeyde olduğu görülmektedir. Belirli bir düzeye kadar çok güçlü olmasa da belirli bir ilişkilerinin olduğu aynı zamanda çok da bağımsız olmadıklarını göstermektedir.

```
import seaborn as sns
import matplotlib.pyplot as plt

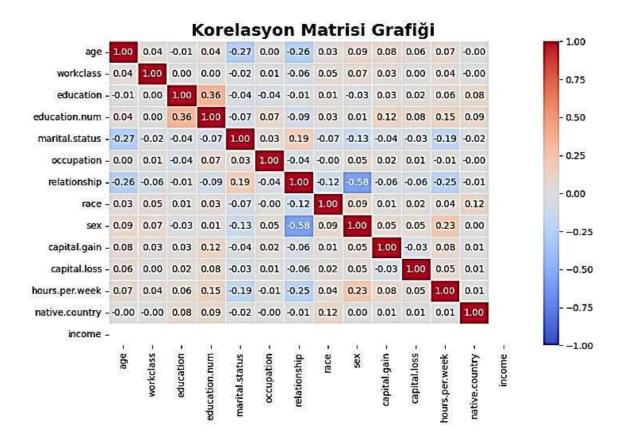
# income degişkeni <=50K ya da >50K degerlerini 0 ve 1 olacak şekilde düzenliyorum
data['income'] = data['income'].map({'<=50K': 0, '>50K': 1})

# fnlwgt'i çıkarıyoruz ve income'yu bağımlı değişken olarak alıyoruz
numerical_data = data.select_dtypes(include=['int64', 'float64']).drop('fnlwgt', axis=1)

# korelasyon hesaplama
correlation_matrix = numerical_data.corr()

# görselleştirme
plt.figure(figsize=(10,6))
sns.heatmap(correlation_matrix, annot=True, cmap='coolwarm', fmt='.2f', linewidths=0.5, vmin=-1, vmax=1)

# Grafik başlığı
plt.title('Korelasyon Matrisi Grafiği', fontsize=18, fontweight='bold')
plt.show()
```

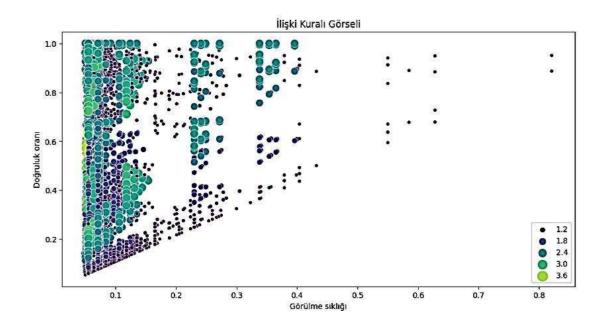

Tüm değişkenlerin birbirleriyle ilişkisini daha iyi anlamlandırılması adına korelasyon matrisi grafiği yapılmıştır. Eğitim ile eğitim sayısı arasında ki ilişkinin 0.36 ile pozitif iyi bir ilişkiye sahip olduğunu gösterirken , ilişki ile cinsiyet arasında ilişkinin de -0.58 ile orta düzeyde ilerleyerek bir değişken olumlu etkilenirken bir değişkenin olumsuz etkilenerek ilerlediğini göstermektedir.

• AutoMl analizi ile sonuçlar şu şekildedir :

```
import pandas as pd
 from mlxtend.preprocessing import TransactionEncoder
 data_list = new_data[categorical_cols].values.tolist()
 # TransactionEncoder ile dönüşüm
 te = TransactionEncoder()
 te_ary = te.fit(data_list).transform(data_list)
 df = pd.DataFrame(te_ary, columns=te.columns_)
             + Markdown
 + Code
 from mlxtend.frequent_patterns import apriori, association_rules
 # Apriori algoritması en sık görülen item set'leri bulmamıza yardımcı oluyor
 frequent_itemsets = apriori(df, min_support=0.05, use_colnames=True)
 rules = association_rules(frequent_itemsets, metric="lift", min_threshold=1.0)
 print(rules.head())
      antecedents
                      consequents antecedent support consequent support \
    (Adm-clerical)
                         (Female)
                                               0.107
                                                                  0.342
                   (Adm-clerical)
         (Female)
                                               0.342
                                                                  0.107
    (Adm-clerical)
                  (Never-married)
3
  (Never-married)
                    (Adm-clerical)
                                               0.351
                                                                  0.107
    (Adm-clerical) (United-States)
                                               0.107
                                                                 0.926
  support confidence
                          lift representativity leverage conviction \
             0.654206 1.912882
                                           1.0 0.033406
                                                            1.122816
    0.070
             0.204678 1.912882
                                            1.0 0.033406
                                           1.0 0.012443
1.0 0.012443
    0.050
             0.467290 1.331310
                                                            1.218298
             0.142450 1.331310
3
    0.050
                                                            1.041339
    0.102
             0.953271 1.029450
                                           1.0 0.002918
                                                            1.583600
import matplotlib.pyplot as plt
import seaborn as sns
# ilişki kuralının görseli
plt.figure(figsize=(12, 6))
sns.scatterplot(x='support', y='confidence', data=rules, hue='lift', size='lift', sizes=(20, 200), palette='viridis')
plt.title('İlişki Kuralı Görseli')
plt.xlabel('Görülme sıklığı')
plt.ylabel('Doğruluk oranı')
plt.legend()
plt.show()
```

Burada ilişki kurallarını daha ayrıntılı incelemek için yapılan çalışma mevcuttur. Confidence ile kuralın doğru olma olasılığını incelerken Lift ile kuralın veri setinde ne kadar güçlü olduğunu göstermektedir. Buradan yorumlamanın daha zor olacağı düşünüldüğü için grafiklendirilerek bu durum daha iyi ortaya çıkmaktadır.

Grafik incelendiğinde doğruluk oranımız 1 veya 1'e doğru yanaştıkça 3.0 olan beneğimizin büyük olasılıkla görülme sıklıkları da fazladır. Tam tersi doğruluk oranımız 0.2'den aşağı düştükçe bol bol 1.2 büyüklükte beneğin fazla olduğu görülmektedir. Grafik bize daha çok büyük beneklerle daha canlı ve net renkleri ortaya koyduğu için değişkenlerin diğer değişkenlerle ilişkisinin daha güçlü olduğunu göstermektedir.

Kümeleme analizi yapılıyor.

Gerekli kütüphaneler , dönüşümler ve düzenlemeler gerçekleştikten sonra temel bileşenler analizi ile kümele analizi gerçekleştiriliyor. Analiz sonucunda oluşan PCA1 ve PCA2 bize analizde en yüksek varyans ile modeli açıklayan değerler olduğunu göstermektedir. Aşağıda yapılan analiz sonucu oluşturulan grafik ile varyansı en yüksek olan PCA bileşini 1'e doğru yoğunluğun fazla olduğu görülmektedir.

```
import pandas as pd
import semborn as and
import mathorlab.psplot as plt
from sklearn.proprocessing import LabelEncoder, StandardScaler
from sklearn.cluster import DBSCNM
from sklearn.decomposition import PGSCNM
from sklearn.decomposition import PGSCNM
from sklearn.decomposition import PGSCNM
from sklearn.decomposition import PGSCNM
categorical_cols = ['morkclass', 'caucation', 'marstal.status', 'occupation',
categorical_cols = ['morkclass', 'race', 'sex', 'native.country']
numerical_cols = ['age', 'education.num', 'capital.gain', 'capital.loss', 'hours.per.week']
le = LabelEncoder()
for col in categorical_cols:
    new_data[col] = le.fit_transform(new_data[col])

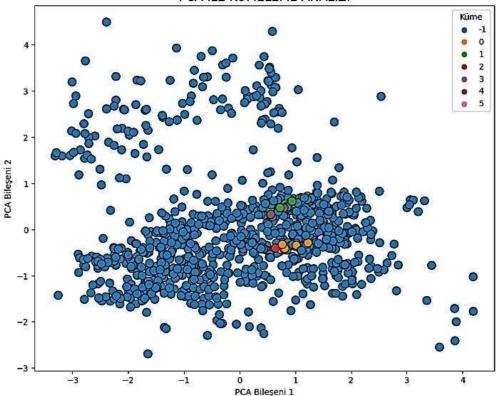
data_for_clustering = new_data[categorical_cols + numerical_cols]

# stendartIsgitine
# standardScaler()
data_scaled = scaler.fit_transform(data_for_clustering)

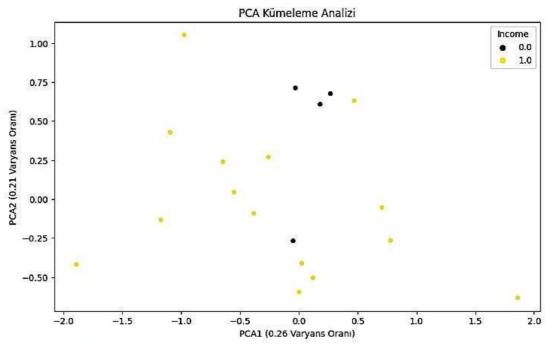
# DBSCNM ile &twoeleee olusturns
dbscan = DBSCNM(eps=6.5, min.samples=5)
new_data['cluster'] = dbscan.fit_predict(data_scaled)

# PGA ile gorsellegtime
pca = PGA(n.components=2)
pca.components = pca.fit_transform(data_scaled)
pca.components = pca.fit_transform(data_scaled)
pca.components = pca.fit_transform(data_scaled)
pca.components = pca.fit_transform(data_scaled)
pca.components = pca.fit_transform(data_scaled)
pca.components = pca.fit_transform(data_scaled)
pca.components = pca.fit_transform(data_scaled)
pca.components = pca.fit_transform(data_scaled)
pca.components = pca.fit_transform(data_scaled)
pca.components = pca.fit_transform(data_scaled)
pca.components = pca.fit_transform(data_scaled)
pca.components = pca.fit_transform(data_scaled)
pca.components = pca.fit_transform(data_scaled)
pca.components = pca.fit_transform(data_scaled)
pca.components = pca.fit_transform(data_scaled)
pca.components = pca.fit_transform(data_scaled)
pca.components = pca.fit_transform(data_scaled)
pca.components = pca.fit_transform(data_scaled)
pca.components = pca.fit_transform(data_scaled)
pca.components = pca.fit_transform(data_scaled)
pca.components = pca.fit_transform(data_scaled)
pca.components = pca
```

PCA İLE KÜMELEME ANALİZİ


```
import pandas as pd
from sklearn.decomposition import PCA
import seaborn as sns
import matplotlib.pyplot as plt
from sklearn.preprocessing import StandardScaler
# sayısalları seçme
numerical_cols = ['age', 'education.num', 'capital.gain', 'capital.loss', 'hours.per.week']
# normalizasyon
scaler = StandardScaler()
new_data_scaled = scaler.fit_transform(new_data[numerical_cols])
pca = PCA(n_components=2)
pca_components = pca.fit_transform(new_data_scaled)
# PCA bileşenleri ile dataframe birleşimi
pca_df = pd.DataFrame(data=pca_components, columns=['PCA1', 'PCA2'])
# varyans oranlarını görme
explained_variance = pca.explained_variance_ratio_
plt.figure(figsize=(10, 6))
sns.scatterplot(x=pca_df['PCA1'], y=pca_df['PCA2'], hue=new_data['income'], palette='viridis')
plt.title('PCA Kümeleme Analizi')
plt.xlabel(f'PCA1 ({explained_variance[0]:.2f} Varyans Orani)')
plt.ylabel(f'PCA2 ({explained_variance[1]:.2f} Varyans Orani)')
plt.legend(title='Income')
plt.show()
print(f'PCA1 Varyans Orani: {explained_variance[0]:.2f}')
print(f'PCA2 Varyans Orani: {explained_variance[1]:.2f}')
```


PCA1 Varyans Orani: 0.26 PCA2 Varyans Orani: 0.21 Yaş, eğitim sayısı, saatlik haftada çalışması, sermaye kazancı ve kaybı ile maaşı 50 K'dan fazla veya az olması durumlarına göre yapılan temel bileşenler analizi sonucu ile çıkarılan 0.26 varyans oranı bize maaşı 50K'dan yükse olan bireylerin bu değişkenler ile maaşı 50K'dan az olanlara göre temel bileşen analizi 1 tarafında yoğun ve çok olduğunu göstermektedir.

• AutoML ile analiz edildiğinde çıkarılan sonuç şu şekildedir :

Tablo sonucunda gösterilen verileri yorumlayacak olursak :

Yaklaşık olarak 33 bin bireyin olduğu ve elde edilen değişkenler sonucunda yapılan analizler ile rastgele 1000 örneklemin seçilerek , kümelendirilerek analiz yapılması sonucunda çıkarılan sonuçlar da gelir durumu ve sınıflandırılmasına bakıldığında çoğu bireyin doğru şekilde kümelendiğini göstermektedir. PCA 1 ve PCA2 değerlerini incelediğimizde daha çok negatif olarak değerler alarak kümelendiğini yani bireylerin değişkenler açısından genel olarak elde edilen toplam varyans değerlerine göre eğitim , gelir durumu , yaşı vb durumlarla dezavantajlı bir grubu temsil ettiği görülmektedir.

```
from h2o.automl import H2OAutoML

data_h2o['target'] = data_h2o['cluster']

# AutoML eğitimi
aml = H2OAutoML(max_models=10, seed=42, max_runtime_secs=300)
aml.train(x=numerical_cols, y='target', training_frame=data_h2o)
aml.leader
```

Cross-Validation Metrics Summary:

	mean	sd	cv_1_valid	cv_2_valid	cv_3_valid	cv_4_valid	cv_5_valid
aic	86.49582	58.353813	90.39273	-6.0454764	142.01857	129.61124	76.502014
loglikelihood	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
mae	0.1343602	0.0189441	0.1365154	0.1029192	0.1531463	0.1437509	0.1354693
mean_residual_deviance	0.0874231	0.0227483	0.0863113	0.0534249	0.1118028	0.1042096	0.0813670
mse	0.0874231	0.0227483	0.0863113	0.0534249	0.1118028	0.1042096	0.0813670
null_deviance	116.70346	14.754754	135.52673	120.28758	110.62398	121.45055	95.62848
r2	0.8467166	0.0450700	0.8695612	0.9124423	0.7963138	0.8249249	0.8303411
residual_deviance	17,52773	4.7412205	17.43489	10.524704	22.472366	21.25875	15.947937
mse	0.2934719	0.0402704	0.2937879	0.2311383	0.3343693	0.3228151	0.2852491
rmsle	0.1717030	0.0217281	0.1669916	0.1379571	0.1864776	0.1942387	0.1728498

Burada 5 katlı çapraz doğrulama analizi yapılarak model hakkında emin olunmak istenilmiştir. R² değerinin 0.846 ile modelin değişkenlerle gözlemlenen toplam varyansı %84 oranla açıkladığını göstermektedir. Ortalama mutlak hatanın 0.13 olması ise bize ortalama olarak gerçek değerden 0.13 birim saptığını belirtmektedir. Artık sapmanın ortalaması ise 0.087 ile tahminlemenin veriyle oldukça doğru olduğunu göstermektedir. Genel olarak incelediğimizde R² değerinin de yüksek çıkması ile modelin doğru tahminler yaptığını göstermektedir.

